

EVALUERING

PILOTPROJEKT VEDR. KROPS-, HJELM- OG KØRETØJSKAMERA: TESTKREDSENES SAMLEDE EVALUERING

Denne evaluering har til formål, at indsamle testkredsens erfaringer i pilotforsøget med brugen af krops-, hjelm- og køretøjskamera.

Version	Dato	Status	Ændringer	Godkender
0.1	11.10.21			Gert Sejbak

BAGGRUND FOR EVALUERINGEN

Rigspolitiet har udarbejdet en overordnet vejledning, der kort beskriver rammer for anvendelse af kameraer samt de registreredes rettigheder. Herudover har Rigspolitiet udarbejdet to actioncards; et der omhandler den operative anvendelse af kameraer og et der omhandler sikkerheden ved behandling og lagring af data fra kameraerne.

Forud for en eventuel national implementering af retningslinjer for brug af krops- og hjelmkameraer ses der behov for at få afprøvet retningslinjerne i praksis samt at få erfaringer med brugen af kameraer i operativ indsats.

På denne baggrund er der iværksat et pilotprojekt, hvor fem politikredse deltager; Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi, Fyns Politi, Østjyllands Politi og Nordjyllands Politi. Kredsene skal både teste Rigspolitiets rammer og vejledninger og teste materiel.

FORMÅL MED EVALUERINGEN

Nærværende dokument har til formål, at indsamle de erfaringer testkredsene har gjort sig indenfor en række temaer/områder. Dette skal danne grundlag for en samlet evaluering, som kan forelægges CPI-forum, således at de kan træffe beslutning om den videre proces med arbejdet vedrørende krops-, hjelm- og køretøjsmonterede kameraer.

Fokus for evalueringen er dels på de, af Rigspolitiet, opsatte rammer for brugen af kameraer, dels de praktiske erfaringer med brugen af kameraerne.

VIDERE PROCES

Testkredsenes skriftlige evalueringer vil blive samlet ind af forankringskredsen Københavns Politi, som vil udarbejde et samlet notat til CPI-forum på baggrund af det indsendte. Alle evalueringsskemaer vil blive vedlagt notatet som bilag, så CPI-forum har mulighed for at dykke ned i de mere detaljerede beskrivelser, hvis de får behov for det.

Herudover vil nogle af evalueringstemaerne blive belyst gennem interviews, da nogle af emnerne kan være svære at besvare skriftligt. Disse tilbagemeldinger vil blive indarbejdet i det samlede notat til CPI-forum.

EVALUERING

Evalueringen består af to dele; en skriftlig del og en interviewdel. Nedenfor er der således lavet et skema til udfyldelse af de tilbagemeldinger, der ønskes på skrift samt en spørgeramme, så det er muligt for testkredsene at forberede svar inden interviewet skal finde sted.

I den skriftlige tilbagemelding er det vigtigt, at alle overvejelser bliver beskrevet så detaljeret og tydeligt som muligt. Årsagen er, at testkredsens tilbagemelding danner grundlag for den beslutning CPI-forum skal træffe i forhold til, hvad der skal til, for at dansk politi kan benytte kameraer i operativ indsats.

Der er derfor behov for detaljerede beskrivelser af udfordringer og erfaringer i praksis med:

- de opstillede rammer (det juridiske grundlag)
- erfaringer med de konkrete indsatsområder og politiforretninger, hvor kameraerne er blevet brugt,
- de konkrete effekter af at bruge kameraer i politiforretninger
- konkrete effekter af brugen af optagelser i forhold til sager,
- beskrivelse af de procedurer, der har været iværksat i forhold til brug, lagring og sletning af optagelser mm.

SKRIFTLIG EVALUERING:

Slettefrister	
Procedure	Svar:
Beskriv eller vedhæft kredsens procedure/arbejdsgang for at håndtere slettefrister på videomateriale herunder: 1. hvem er ansvarlig for, at sætte slettefrister 2. hvordan gør kredsens rent praktisk, 3. hvem er ansvarlig for at slette når fristen er udløbet	OSAs procedure med det nuværende materiel og datalagring er: 1. Afdelingslederen er ansvarlig for at sætte slettefristen. 2. Den ansvarlige pk. følger jævnligt op og kontrollerer, at frister bliver overholdt. 3. Der er udpeget 2 pa./pb som er ansvarlige for at få slettet det som ikke indgår i en efterforskning eller på anden måde skal gemmes jf. lokalt actioncard.
Hvis/når slettefrister forlænges, hvad er arbejdsgangen for dette? (Hvem skal orienteres, hvem foretager forlængelsen mm.)	Der bliver tidligt i forløbet taget stilling til om optagelserne skal gemmes. Såfremt en optagelse skal forlænges efterfølgende bliver den lagt ind i en mappe med journalnr.
Lagring af- og adgang til data	
Procedure	Svar:
Beskriv eller vedhæft kredsens procedure/arbejdsgang for lagring af data fra kameraerne (hvem gør hvad, hvor og hvornår). Beskriv gerne, hvad der fungerer godt eller mindre godt i de forskellige procedurer.	Det er den enkelte pa./pb. som er ansvarlig for, at optagelsen skal gemmes på et skarpt journalnummer eller gemmes i mapper med dato. I mapper med dato bliver optagelserne gemt i 30 dage, hvorefter de slettes af udpegede medarbejdere. I tvivlstilfælde, hvor det er usikkert, om det skal gemmes under journalnr. skal det vendes med en af sektionslederne. Ligesom det kan vendes med adm. sektionen i OSA. Når en medarbejder er færdig på patrulje bliver optagelserne gemt på en stationær computer, hvor der er oprettet mapper med diverse undermapper for nemt at kunne finde frem til en optaget episode. Mappeinddelingen er som følge: - År - Måned - Dage evt. med endnu en undermappe, såfremt der er flere indsatser samme dag. Derudover bliver der endvidere oprettet særskilte mapper med journalnr. til de skarpe sager. Den nuværende metode har fungeret siden OSA og tidligere TFP har optaget på Christiania. Medarbejderne står selv for at gemme optagelser og har selv ansvar for, at gemme på skarpt journalnr., hvis det skal bruges i en sag. Ledere og adm. sektionen kan ligeledes tage stilling til om en optagelse skal forlænges.
Brugen af videooptagelser	
Procedure	Svar:
Beskriv eller vedhæft proceduren for hvordan optagelser bliver rekvireret.	OSAs medarbejdere og Adm. sektion har selv mulighed for at tilgå de gemte optagelser. Hvis øvrige afdelinger/sektioner ønsker at rekvirere optagelser i forbindelse med en konkret sag, så rettes der henvendelse til OSA's Adm. sektion, der kan sende optagelserne til den pågældende sektion.

Hvad fungerer godt og hvad fungerer knap så godt ved den valgte metode?	Metoden fungere upåklageligt.
Sagstyper	Svar:
I hvilke typer sager benyttes optagelserne? (skarpe sager eller hændelser) og hvordan er fordelingen ca. mellem sagstyperne?	Salgssager §121 sager §119 sager
Indsatsområde	
Valg af indsatsområde	Svar:
På hvilke indsatsområder og i hvilke indsatser har kredsens testet kamera? (færdsel, beredskabspatruljering, varslede operationer under kommando, spontant opståede operationer under kommando, særlig indsats, fri færdsel, målrettet indsats, beredskabspatrulje, disponeret af vagtcentralen, bestemte sagstyper, fodboldkampe, demonstrationer mm). Vedlæg gerne opdateret indsatsbeskrivelse som svar. Uddyb gerne, hvis der er områder, hvor anvendelsen af kamera har været god eller mindre god.	<i>Christiania indsatsen.</i> <i>Herunder:</i> <i>Under kommando</i> <i>Spontant opståede operationer</i> <i>Særlige indsatser</i> <i>Indre patruljer</i> <i>Kameraet har været god til at opfange gerningsmænd og gerningsøjeblikket. Episoder og gerningsindhold som medarbejderen ikke har set.</i> <i>Det har fungeret og fungerer rigtig godt forebyggende.</i> Grunden til, at anvendelsen af kameraer fungerer godt på Christiania er, at den efterfølgende sagsbehandling af f.eks. §119 sager bliver meget nemmere. Kameraet optager en masse godt bevismateriale, som kollegaerne ikke nødvendigvis selv når, at registrere i hektiske situationer. Dette har bevirket, at man har været i stand til, at fange langt flere gerningspersoner efterfølgende grundet den gode videodokumentation. Hvilket har bevirket, at brugen af kameraer på Christiania også virker præventivt, idet potentielle gerningspersoner ved, at det bliver filmet og efterfølgende vil blive draget til ansvar såfremt de gør noget strafbart.
Hvilke overvejelser ligger til grund for at kredsens har valgt dette indsatsområde?	<i>Den store voldsparathed og mange sager om vold mod tjenestemand gjorde, at der var behov for at filme episoder på Christiania.</i> <i>Dette har nu fungeret i snart 10 år.</i>
Materiel	
Kameraer	Svar:
Hvilke kameraer har kredsens testet?	GoPro 5,6 og 7
Hvor gamle er kameraerne?	De nyeste er ca. 1-2 år gamle.
Er det kredsens egne kameraer eller er de lånt fra andre kredse?	OSAs egne kameraer.
Mounts	Svar:
Hvor har kameraet været monteret? (Hjelm: beskriv hvor på hjelmen, Krop: Beskriv hvor på kroppen, Køretøj: Beskriv hvor på køretøjet)	Oven på hjelmen, hvor det har filmet fremad og bag ud. På tøj, midt på brystet og nogle har haft det på skulderen. I forruden på påkøretøjet.

Beskriv detaljeret hvad erfaringerne er med der, hvor I har valgt at montere kameraet. (har i ændret placering i løbet af testfasen, hvis ja, hvorfor)	I forbindelse med indsatser på Christiania har der ved udgang været massiv modstand i form af kasteskyts. Dette gjorde, at vi begyndte på nogle af medarbejderne, at placere kameraet bagudrettet. Dette gav nogle sager med gerningsmænd til §119. Der har ligeledes været forsøgt, at placere kameraet på skulderen i stedet for brystet. Dette har givet en højere vinkel og gør, at man under en politiforretning, hvor man står tæt ikke kun filmer ind i jakken på borgeren.
Hvilket mount har kredsens brugt?	GoPro's mounts.
Hvad er jeres praktiske erfaringer med de(t) benyttede mount?	Det fungerer til det beregnede. Det er vigtigt, at det er et action kamera og at tilbehøret er beregnet til dette. Således, at man kan eftersætte til fods uden optagelserne bliver dårlige.
Funktionalitet	Svar:
Beskriv kredsens erfaringer med kameraernes batteritid	Batterilevetiden ved dagligt brug forringes betydeligt. Allerede efter 1 års brug er der behov for udskiftning.
Beskriv kredsens erfaringer med kameraernes billedkvalitet	Billedkvaliteten er god fordi det er et action kamera, som er beregnet til løb osv.
Beskriv kredsens erfaringer med kameraernes lagringskapacitet	Lagringskapaciteten på de SD kort som vi har benyttet har været tilstrækkelig. Dog under længerevarende indsatser har det været nødvendigt, at udskifte SD kort.
Supplerende materiel	Svar:
Har kredsens købt supplerende materiel?	Ja. Vi har SD kort, så vi kan udskifte. Vi har tilbehør så vi kan skifte, hvis noget går i stykker.
Hvis ja; hvad har kredsens købt og hvorfor?	Vi har ekstra liggende af f.eks. mounts til kameraet, seler til montering og lign. så det kan udskiftes, hvis dette går i stykker.
Øvrige input	
<i>Her kan I indarbejde andre input I mener er vigtige, at få med videre, som ikke er dækket af ovenstående.</i>	

SPØRGERAMME TIL INTERVIEWS

Legalitet	
Rigspolitiets opstillede rammer	Svar:
Har der været udfordringer med at omsætte Rigspolitiets vejledning om krops- og hjelmkameraer samt køretojssmonterede kameraer i praksis?	Brugen af kamera på denne måde har været implementeret i OSA i snart 10 år. Der har derfor under testperioden ikke været udfordringer ift. anvendelsen af Rigspolitiets vejledning, da rammerne har været en naturlig del af arbejdet hos OSA.
Hvis ja, hvilke og hvordan er de håndteret? (udarbejdelse af yderligere vejledningsmateriale, undladt at benytte kameraer i visse situationer mm.)	Der hvor udfordringerne har været er i forbindelse med lagringen og sletning af optagelser. Derfor er der udvalgt 2 ansvarlige for at slette optagelser.

Hvordan har kredsens overleveret de informationer, der er i vejledningen samt de to actioncards fra Rigspolitiet, til de medarbejdere, der bærer kameraer?	Via mail og via mønstringer og orienteringer til det personale fra OSA som benytter kamera.
Hvilke udfordringer har kredsens oplevet i forbindelse med overleveringen? Hvordan er disse udfordringer imødegået?	Vejledningen fra Rigspolitiet er meget lang og generel. Det er OSA's opfattelse, at der er en stor kløft imellem dem, der har udarbejdet vejledningen og så dem, der skal benytte vejledningen. Der er behov for, at vejledningen er mere specifik og konkret, således at det er nemt og overskueligt for dem der skal bruge vejledningen. Derfor har OSA selv skåret vejledningen til og så har de én politikommissær og to medarbejdere, der alene tager sig af håndteringen af slettefrister.
Procedure vedr. personoplysninger	Svar:
Hvilke udfordringer har kredsens oplevet i forhold til, at håndtere personoplysningerne korrekt – i forhold til den måde det er beskrevet i Rigspolitiets materiale? Hvordan er disse udfordringer imødegået? Hvis udfordringerne ikke er imødegået – hvad er årsagen til, at de ikke er?	
Frit tilgængelige områder vs. ikke frit tilgængelige områder	Svar:
Hvilke erfaringer har medarbejderne, i praksis, med at skelne mellem områder, der er frit tilgængelige og ikke frit tilgængelige? Hvilke udfordringer har medarbejderne oplevet og hvorledes er de håndteret?	I og med OSA's personale også har observationsopgaver er de godt inde i materialet omkring dette og det giver derfor ikke de store udfordringer. OSA sikre sig en løbende genopfriskning i forhold til relevant lovstof på dette område, således at man kan udføre sine observationsopgaver.
Slettefrister	
Håndtering af slettefrister	Svar:
Hvilke udfordringer har kredsens mødt i forhold til håndtering af slettefrister? Hvordan er disse imødegået?	Vi har sat 2 m/k til, at håndtere at slettefristerne overholdes. Hver dag de møder på job, så har de til opgave, at kontrollere mapperne med videomateriale. Når disse medarbejdere ikke har været på arbejde, så er der opstået en udfordring ved sletning efter de 30 dage.
Lagring af- og adgang til data	
Dokumentation	Svar:
Hvordan sikrer kredsens dokumentation af, at der findes videomateriale til en sag/hændelse? Hvad er kredsens praktiske erfaringer med den valgte metode for dokumentation? (hvad fungerer godt, hvad fungerer mindre godt)	Når personalet kommer tilbage til stationen efter en aktion, så indsamler en medarbejder alle kameraer, som har været benyttet ifm. aktionen og udlæser samtlige SD kort. Herefter lægges materialet ind i den tilhørende mappe på dagen (som nævnt tidligere). Her navngives materialet også, således at f.eks. "GoPro 7 blev båret af Simon". Derved sikrer man sig, at man ved hvilken kollega, som har båret hvert enkelt kamera. Såfremt optagelserne ikke skal bruges ifm. en skarp sag og udelukkende forbliver en hændelse, så slettes optagelserne fra mappen efter 30 dage. Der foretages ikke journalisering i PolSas af disse hændelser, men udelukkende i mapperne, OSA ikke har mandskab til at varetage denne opgave. Hvis der f.eks. gennemsyn af videomaterialet skal oprettes et skarpt journalnummer, så trækkes dataet over i en anden mappe til optagelser, som hidrør skarpe sager. Herefter lægges optagelsen på en USB eller CD.

Har Arbejdsmiljøorganisationen været involveret i forhold til kommunikationen? – hvorfor/hvorfor ikke?	Ja.
Opgaver	Svar:
Er der opgaver, hvor medarbejdere med kamera er blevet sendt, netop fordi de havde kamera på? – Hvis ja, hvilke og hvorfor?	[REDACTED] OSA's medarbejdere bliver jævnligt rekvireret i forbindelse med demonstrationer og/eller større hverdagshændelser af f.eks. Lima 11 eller KSN, hvor man ønsker noget dokumenteret. Hvilket i særdeleshed skyldes den ekspertise OSA's medarbejdere har ifm. kameraføring.
Er der opgaver, hvor kredsens har besluttet ikke at sende medarbejdere med kamera til? – Hvis ja, hvilke og hvorfor?	[REDACTED]
Konkrete situationer/politiforretninger	Svar:
Beskriv eksempler på konkrete situationer, hvor kameraet har været brugt.	Ved aktioner på Christiania Indre patruljer på Christiania Pludseligt opståede hændelser
Hvilke overvejelser er gået forud for brugen af kameraet? (har der været tvivl om, hvorvidt medarbejderen måtte benytte kameraet, har medarbejderen drøftet med en leder forud for at vedkommende tændte kameraet mm.)	Der har været instruks omkring brugen til alle medarbejdere. I testperioden er det udsendt fra Rigspolitiet fulgt og bredt ud til medarbejderne. Det afhænger ligeledes af den konkrete opgave om kameraerne er tændt fra start af eller om man blot har det monteret og så efterfølgende aktiverer det, såfremt der opstår en hændelse, som påkræver dette. Som eksempel på en opgave, hvor kameraet er tændt fra start, kan nævnes [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
Er der situationer, hvor det har været overvejet, at bruge/tænde kameraet, men hvor man har undladt at bruge/tænde det? (Hvorfor har kredsens/medarbejderen fravalgt at bruge/tænde kameraet)	[REDACTED]
Arbejds miljø	Svar:
Har I eksempler på situationer, hvor I oplever at kameraet giver en større følelse af sikkerhed for de der har det på? (eksempelvis, at det har haft en deeskalerende effekt i en politiforretning)	Ved større forsamlinger, hvor der er en voldsparathed over for politiet har kameraet virket forebyggende og det er flere gange set, at når der bliver gjort opmærksom på, at der filmes så spredes gruppen, idet det er almen kendt, at det giver 9 måneders fængsel at kaste/udøve vold mod politiet på Christiania. Derudover giver det også kollegaerne en form for ro, at såfremt der skulle ske noget, så bliver hændelsen videodokumenteret og gerningspersonerne vil derfor efterfølgende kunne drages til ansvar. Dette har ligeledes gjort sig gældende ved nedsættelse af KEUFO i forbindelse med hooligans.

Har I eksempler på situationer, hvor kameraet har været medvirkende til, at en situation/politiforretning har udviklet sig på en måde, hvor kollegaen har følt at vedkommendes sikkerhed er udfordret? (eksempelvis, at det har eskaleret en situation)	Ved forespørgsel rundt i afdelingen er der ingen som har følt sig utrygge ved at have det på. Dette til dels fordi brugen af kameraet har været tilstede i OSA længe og at medarbejderne, såvel som klientellet på Christiania er vant til brugen af kameraer.
Har I eksempler på situationer, hvor kameraet – rent fysisk – har været til ulempe i forhold til løsning af en politiforretning? (Eksempelvis at kameraet har hængt fast i noget, faldet af under eftersættelse mm.).	Ja. Der har været eksempler på, at kameraet er røget af hjelmen, [REDACTED] Enkelte gange er det sket, at bæreselen er gået i stykker [REDACTED]

Anbefalede bilag

- Vejledning vedrørende den retlige ramme og de registreredes rettigheder i forbindelse med politiets anvendelse af krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer.
- Actioncard om sikkerhed ved behandling og lagring af data fra krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer.
- Actioncard om politiets operative anvendelse af krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer.

